

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 132/19
17.2.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Владиславе Милићевић, председника већа, Јасне Беловић и Весне Матковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Александар Тодоровић, адвокат из Београда, ул. Светогорска бр. 22, против тужених Новинског издавачког друштва Компанија “Новости” а.д. из Београда, Трг Николе Пашића бр. 7, ББ, главног уредника листа “Вечерње новости”, ВВ и ГГ, новинара листа “Вечерње новости”, сви на адреси седишта НИД Компанија “Новости” а.д, чији је заједнички пуномоћник Владимир Петровић, адвокат из Београда, ул Нушићева бр. 7а, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама странака, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 17.2.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе тужиље и тужених Новинско издавачког друштва Компанија “Новости” а.д, ГГ странака и ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године, у делу става првог изреке којим су тужени Новинско издавачко друштво Компанија “Новости” а.д и ГГ обавезани да тужиљи АА на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.10.2018. године до исплате, као и у ставу другом, трећем и делу става четвртог изреке којим је тужени ББ обавезан да о свом трошку, без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју листа “Вечерње новости” од правноснажности објави увод и изреку пресуде, те ставу петом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године у преосталом делу става првог изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев у делу којим је тужиља АА тражила да се тужени Новинско издавачко друштво Компанија “Новости” а.д. и ГГ обавежу да јој поред износа од 60.000,00 динара солидарно исплате и износ од још 35.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.10.2018. године до исплате, као и преосталом делу става четвртог изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се тужени ББ обавежу да о свом трошку, без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју листа

“Вечерње новости” од правноснажности објави образложење пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима садржано у ставу шестом изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године тако што се тужиља АА обавезује да туженом ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 6.562,50 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, жалба тужиље изјављена против става првог изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 202/15 од 15.10.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезани тужени Новинско издавачко друштво Компанија “Новости” а.д и ГГ да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 95.000,00 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 15.10.2018. године до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се обавезу тужени Новинско издавачко друштво Компанија “Новости” а.д и ГГ да јој на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од још 405.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.10.2018. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се тужени ББ и ВВ обавезу да јој солидарно са туженим Новинско издавачким друштвом Компанија “Новости” а.д и ГГ исплате износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.10.2018. године до исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени ББ, главни и одговорни уредник Дневног листа “Вечерње новости”, да о свом трошку објави пресуду, без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју листа “Вечерње новости” од дана када је пресуда постала правноснажна. Ставом петим изреке обавезани су тужени Новинско издавачко друштво Компанија “Новости” а.д и ГГ да тужиљи солидарно надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 151.200,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење пресуде до исплате. Ставом шестим изреке обавезана је тужиља да туженом ВВ надокнади трошкове парничног поступка у износу од 33.750,00 динара.

Против наведене пресуде странке су благовремено изјавиле жалбу, тужиља побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права у ставу првом, другом, трећем, петом и шестом изреке, а тужени побијајући је из свих законских разлога у ставу првом, четвртм и петом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП, Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиље није основана, а да је жалба тужених Новинског издавачког друштва Компанија “Новости” а.д и ГГ делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд пази по службеној дужности. Побијана пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати јер, супротно жалбеним наводима тужених, садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама, на који начин се неосновано жалбом туених указује да је у првостепеном поступку учињена битна повреда из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године у дневном листу “Вечерње новости”, на страни ..., у рубрици “...” објављен је текст под насловом “...”, наднасловом “Како је бројним малверзацијама и скандалима година урушаван Филмски центар “Србије” и поднасловом “ДД: АА је оптужена за избацивање ФЦС из простора у Чика Љубиној улици”. У тексту је наведено да је афера са постављањем ВД директорке “без папира” ЂЂ на челу најзначајније националне установе културе у области кинематографије само нови додатак за богат мозаик, скандале иза којих стоји АА, ... уз чији потпис је, како је у тексту даље наведено, урађено насилно избацивање Филмског центра Србије августа 2006. из елитних просторија у Чика Љубиној улици бр. 15 и пресељење у оронулу зграду у близини железничке станице (Загребачка 9, сада Коче Поповића); да је као ... Управног одбора ФЦС тужила потписала скандалозну одлуку о замени наведеног простора и тиме дала сагласност Министарству културе, тадашњем министру ЕЕ и ... за културу ЖЖ (сви из врха СПО), да се та “легална” пљачка озваничи; да је Филмски центар Србије на волшебан начин остао тада и без својих просторија на Теразијама 13 и у Нушићевој 4, а да је читав тај процес вођен под спрегом ЗЗ, тадашњег ... те установе и тужиле, председника УО; да је ДД, ... и ... сакупио велику документацију у којој се посебно бавио “случајем АА”, са чим у вези је наведена изјава ДД да је на основу тих докумената поднео кривичну пријаву против тужиле, како због потписивања штетног уговора којим је ФЦС за 320 квадрата пословног простора у центру града добио 350 руинираних квадрата на трећем спрату без лифта, без централног грејања, у згради која је у судском спору, као и због других малверзација од Канског фестивала 2007. године, где су тужила и ЗЗ потрошили више од 100.000 евра до милионске малверзације на фестивалу “...” у ..., у којој је реч о класичном прању новца те да је тужила у истражном поступку изјавила да се не сећа шта је као председник УО потписивала и да је на његово велико изненађење кривична пријава поништена; да је “тандем” ЗЗ-АА везан за криминалну приватизацију “Београд филма” ... године, када је ... ИИ у бесцење продато 14 биоскопа, међу којима и они најелитнији; да је “учинак” АА у ФЦС (од именовања на место ... УО ... до разрешења ...) и њена “владавина” са ЗЗ коштала буџет ФЦС 2.217.706 евра; да је тужила, коју у филмским куоларима називају “ЈЈ Министарства културе” стигла на функцију ... године у време министра КК, када је почела да ради у Сектору за савремено стваралаштво, културну индустрију и културне односе Министарства културе и медија; да је од ... била саветник за кинематографију и мултимедије, а после афере са ФЦС и бројних финансијских малверзација, уместо да одговора за то, аванзовала и постала ... министра ЛЛ; да је ту функцију задржала неколико месеци и код наредног министра културе, ЉЉ, од ... до ... исте године када је ЉЉ вратио у Сектор за савремена стваралаштва; да је вешто “препливала” и у владу ММ где је помоћник министра НН задужена за кинематографију. У посебном оквиру, под насловом: “...” објављено је да је занимљиво да су у професионалној биографији тужиле која се налази на сајту Министарства културе уписане све функције које је

обављала, осим да је била ... УО ФЦС, те да та, по речима филмолога ЊЊ "потпуно некомпетентна, али самоволна особа, која се временом из чиновничке анонимности попела до самог врха Министарства културе већ готово деценију одређује судбину српског филма". У оквиру текста објављена је фотографија тужиље уз коју је наведено "... " и фотографија ДД уз коју је наведено "Пријава ДД". Истоветан текст као у штампаном издању, са истим насловом и поднасловом, објављен је и на интернет страници "Вечерњих новости" од ... године. Тужени Новинско издавачко друштво Компанија "Новости" а.д. је издавач дневних новина "Вечерње новости". Директор и главни уредник тих дневних новина је на дан ... године био ОО, а уредник рубрике "Култура" била је ПП. Аутор спорног текста је тужена ГГ. Тужени ББ је актуелни, главни и одговорни уредник листа "Вечерње новости", а тужени ВВ актуелни уредни рубрике "Култура". Иначе, спорни текст је пети текст у серијалу текстова који говоре о српској кинематографији и о Филмском центру Србије. У време објављивања спорног текста тужиља је била помоћник министра за културу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, које наводима изјављених жалби на правно релевантан начин није доведено у сумњу, првостепени суд је применом одредбе члана 9 став 1, 73, 79, 80, 112 и 115 Закона о јавном информисању и медијима, те члана 200 став 1 ЗОО побијаном пресудом обавезао туженог аутора спорног текста и издавача дневних новина у којима је текст објављен, да тужиљи солидарно накнаде штету коју је његовим објављивањем претрпела. Према оцени првостепеног суда, спорни текст, поред вредносних судова, садржи и озбиљне, а недоказане чињеничне тврдње о учешћу тужиље у финансијским малверзацијама, односно тврдњу да је злоупотребом свог положаја и овлашћења тужиља нанела вишемилионску штету Филмском центру Србије, на који начин је без правноснажне судске одлуке о томе означена као извршилац кривичног дела. Пропуст аутора текста да се пре његовог објављивања тужиљи обрати на одговарајући начин, постављањем конкретних питања у вези озбиљних оптужби које се тичу пресељења седишта Филмског центра Србије, приватизације "Београд филма", околности везаних за Кански и друге наведене фестивале, као и пропуст да се информише о томе да ли се против тужиље водио кривични поступак и је ли правноснажно кривично одговарала указује на одсуство дужне новинарске пажње из члана 9 Закона о јавном информисању и медијима и кршење одредби члана 73 и 79 истог закона. Повреда части и угледа тужиље, настала објављивањем наведених нетачних, па стога и недозвољених информација, према оцени првостепеног суда оправдава досуђење накнаде у износу од 95.000,00 динара. С позивом на одредбу члана 120 Закона о јавном информисању и медијима побијаном пресудом је тужени ББ, као актуелни главни уредник дневних новина у којима је текст објављен обавезан да објави пресуду, без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју листа "Вечерње новости". Тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете одбијен је у односу на тужене ББ и ВВ у целости.

Закључак првостепеног суда да су у спорном тексту објављене недозвољене информације подобне да повреде част и углед тужиље, као и закључак да су штету коју је на тај начин претрпела тужиљи дужни накнадити тужени Новинско издавачко друштво Компанија "Новости" а.д. и ГГ није доведена у сумњу жалбеним наводима тужених. Првостепени суд је у погледу тог закључка у побијаној пресуди дао јасне и потпуне разлоге па се у поступку њене жалбене контроле на те разлоге, у складу са овлашћењем из члана 396 ЗПП а у циљу избегавања понављања и овај суд позива.

Без утицаја је жалбени навод којим наведени тужени инсистирају на чињеници да је у тексту пренета информација која је добијена од стране ДД. Ово не само стога што делу текста у коме се аутор позива на информације добијене на тај начин претходи део којим се читаоцу сугерише тврдња изречена као тврдња аутора (о финансијским малверзацијама, потписивању штетних уговора, избацивању ФЦС из просторија у којима се до тада налазио, криминалној приватизацији “Београд филма”, трошењу велике сума новца на фестивалима, са тим у вези прању новца), већ и стога, што чак и аутентично преношење недозвољене информације само по себи не оправдава њено објављивање. И у том случају је, наиме, новинар, дужан да пре објављивања информације с пажњом примереном околностима провери њену истинитост и потпуност, у супротном преношење туђе недопуштене тврдње има значај изношења сопствене недопуштене тврдње. Како је такво поступање у случају спорног текста изостало тужени се не могу са успехом позивати на околност да су у тексту само пренете информације добијене од другог лица.

У време објављивања спорног текста тужиља је била помоћник министра културе, дакле државни службеник и како се текст односи на њено деловање у службеном својству то се може прихватити да су у односу на њу границе допуштене критике шире него када је у питању приватно лице. Са тим у вези не може бити доведено у питање право новинара да се бави темом којом се бави спорни текст, да искаже критику, односно да оцену рада и деловања тужиље у обављању послова државног службеника. Међутим, границе критике ни тада нису апсолутне, па се у случају изношења одређених тврдњи мора дата довољна чињенична подлога за то, поготово ако се ради о тврдњама које имају значај озбиљних оптужби и које би, да су тачне, лице на које се односе чиниле кривично одговорним. Из тог разлога није од утицаја ни жалбени навод којим тужени указују да код доношења побијане пресуде није на адекватан начин цењена околност да је у време објављивања спорног текста тужиља била помоћник министра културе.

Ни чињеница да се тужиља није користила правом да захтева исправку или одговор на информацију, на шта у жалби указују тужени, није од утицаја на њено право на накнаду штете. Та околност је релевантна у смислу одредбе члана 117 Закона о јавном информисању и медијима и тиче се одмеравања висине накнаде штете.

По захтеву за накнаду штете настале објављивањем недозвољене информације у складу са одредбом члана 112 и 115 Закона о јавном информисању и медијима пасивно су легитимисана лица која су у време када је спорна информација објављена била главни и одговорни уредник новина и уредник рубрике у којим је информација објављена. Правилно је, стога, поступио првостепени суд када је захтев за накнаду штете у целости одбио према туженима ББ и ВВ који су актуелни главни и одговорни уредник дневних новина, односно уредник рубрике у којој је дана ...године објављен спорни текст. Без утицаја је указивање тужиље на одредбу члана 128 став 1 Закона о јавном информисању код чињенице да за накнаду штете може бити одговорно само оно лице које је актер догађаја које је проузроковало штету а на то, према оцени Апелационог суда, упућује и садржина става петог поменутог члана 128 којом је прописано да уколико дође до промене одговорног уредника после доношења правноснажне пресуде обавезе утврђене пресудом прелазе на новог одговорног

уредника, осим ако се ради о пресуди донетој по тужби за накнаду штете. Евидентно је, наиме, да та законска одредба одговорног уредника ставља у другачији положај у парници за накнаду штете од положаја у случајевима другачије тражене судске заштите.

Код одмеравања правичне новчане накнаде нематеријалне штете коју је тужиља претрпела првостепени суд није правилно применио одредбу члана 200 ЗОО, а пренебрегао је и одредбу члана 117 Закона о јавном информисању која такође прописује околности које се посебно цене код досуђења накнаде штете. Када се имају у виду околности конкретног случаја, значај повређеног добра и циљ коме накнада служи, а са тим у вези посебно да накнада не представља еквивалент болу који се трпи, као и околност да тужиља није предузела ниједну од радњи којом је могла допринети умањењу штете (члана 117 Закона о јавном информисању), према оцени Апелационог суда, правична новчана накнада би износила 60.000,00 динара. Тако досуђена накнада је неопходна ради заштите права тужиље на част и углед и достојанство, примерена је друштвено-економским условима у којима се досуђује, њоме се не угрожава слобода медија, а с обзиром на сврху њеног досуђења вишим износом накнаде би се погодновало тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде. Због тога је тужбени захтев за разлику преко тог, а до износа од 95.000,00 динара, односно за износ од још 35.000,00 динара, одбијен као неоснован.

Сврха објављивања пресуде, као облика заштите прописане чланом 120 Закона о јавном информисању и медијима, постиже се објављивањем њеног увода и изреке, па је из тог разлога побијана пресуда потврђена у делу који се односи на обавезивање туженог ББ да објави увод и изреку пресуде, а преиначена у преосталом делу става четвртог изреке тако што је одбијен тужбени захтев у делу да се поред наведеног објави и образложење пресуде.

На основу изнетог, применом одредбе члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом, а применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, као у ставу другом изреке.

Правилна је одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке, јер је донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП. Тужиља има право на накнаду трошкова поступка сразмерно успеху постигнутом у спору, а тај успех се мери досуђеним износом према коме се одмерава како тарифа по којој се одмерава висина награде адвокату као нужног трошка његовог ангажовања за предузимање парничних радњи тако и висина трошкова судске таксе на накнаду које тужиља има право. Обавеза тужиље да плати судску таксу мери се Таксеном тарифом која је саставни део Закона о судским таксама, али се накнада тог трошка на терет супротне стране одмерава према постигнутом успеху, односно досуђеном износу. Из тог разлога је без утицаја жалбени навод којим тужиља указује да јој је по основу судске таксе наложена уплата већег износа од оног који јој је по том основу признат одлуком о трошковима.

Основано, међутим, тужиља оспорава одлуку о трошковима поступка садржану у ставу шестом изреке. Из списка произлази да рочиште заказано за 14.06.2018.године није одржано јер поднесак којим је извршено субјективно преиначење тужбе није достављено новоозначеном туженом ВВ, а рочиште заказано за 10.04.2018.године јер адвокат који је приступио није имао пуномоћје за заступање тог туженог. Из тог даље

слиди да приступ адвоката који је до тада заступао иницијално тужене на рочиште од 14.06.2018.године нема значај радње предузете у име и за рачун туженог ВВ, а да је неодржавање рочишта од 10.04.2018.године скривио тужени. Стога му не припада право на накнаду трошкова приступа адвоката на наведена два рочишта, већ само на накнаду трошкова ангажовања адвоката за заступање на једном одржаном рочишту. Тужени ВВ је један од четири странке које је заступао исти адвокат, па како у том случају, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (тарифни број 17), адвокату припада награда уз увећање за 50% за другу и сваку наредну странку и како би му имајући то у виду за заступање на наведеном рочишту припадала награда у износу од 26.250,00 динара (10.500,00 динара увећано 50% за другу, трећу и четврту странку) туженом ВВ, као једној од заступаних странака, припада право на накнаду тако насталог трошка поступка у износу од 6.562,50 динара.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Како је тужиља изјавила жалбу и против става првог изреке којим је делимично усвојен њен захтев и како у том делу у складу са одредбом члана 378 став 3 ЗПП нема интерес за изјављивање жалбе, применом одредбе члана 387 став 1 тачка 1 ЗПП, одлучено је као у ставу четвртном изреке.

С обзиром да је жалба тужена одбијена, на основу члана 165 став 1 ЗПП и њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен.

Председник већа-судија
Владислава Милићевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић